

[Niels Andersen.]

og det er der ingen af os der kan være interesseret i, hverken tjenestemændene eller erhvervslivet.

Fuglsang: Det omfang, som diskussionen om dette lovforslag har antaget, er jo udtryk for, at lovforslaget rører ved noget principielt. Det gælder vurderingen af det samfund, vi lever i, og dets økonomiske vilkår. Der er her tale om en stand, som man kalder de selvstændige, og som altså selv i nogen grad skulle være herre over deres bedrift, arbejdsforhold og økonomiske vilkår. Men lovforslaget eller rettere sagt baggrunden for det er jo udtryk for, at dette med at være selvstændig, at være sig selv nok, ikke eksisterer. Den prisudvikling, som dansk landbrug har været inde i, og som bl. a. kom til udtryk i det voldsomme fald i smørprisen forleden år, og som vel danner den umiddelbare baggrund for lovforslaget, viser, at hvor selvstændig den danske landmand end bilder sig ind at være, så påvirkes hans vilkår dog af hundreder og tusinder af faktorer inden for eller uden for landets grænser, som han ikke er herre over. Det spørgsmål, det dernæst drejer sig om, må i praksis blive dette: skal man fra folketingets og fra regeringens side lade kapitalismens blinde kræfter råde, eller skal man gribe ind og modvirke de store svingninger for den enkeltes eksistens, som udviklingen ude i verden kan medføre?

Og hvis man skal gribe ind, bliver spørgsmålet dernæst: hvordan skal det ske? Hvem skal lægge ryg til, og hvem skal høste fordel af det? Det er dette, der er baggrunden, og som også angiver den inderste karakter både af kornloven og den lov om en mælkeordning, vi behandler her. Kornloven betyder, at storbrugets økonomiske eksistens er nogenlunde sikret, fordi storbruget i givet fald kan og også vil lægge sin bedrift om, sådan som overgangen til kvægløst landbrug er bevist for.

Husmandsbruget må derimod drives som intensivt landbrug, må omsætte sin avl og mere til i husdyrprodukter og er ikke i stand til på samme måde at vikle sig ud af økonomiske vanskeligheder. Det er af hensyn til dette brug, vi støtter det foreliggende lovforslag. Vi mener så absolut, at mælk af ernærings- og samfundsmæssige grunde bør

indgå i husholdningen i langt højere grad, end tilfældet er, og at det er noget af en skandale, at forbruget i Danmark i lange perioder ligger under, hvad det er i andre tilsvarende lande; men vi kan ikke mene, at en hævnning af forbruget ved at skaffe byboerne tilstrækkelige mælkemængder må ske på bekostning af de arbejdende småbrugere, f. eks. ved at man blindt lader priserne falde så langt ned, som de var sidste år, samtidig med at andre befolkningsgrupper, bl. a. på de arbejdende landbrugeres bekostning, men også på arbejderne bekostning, sætter deres indtægter så voldsomt i vejret, som aktieselskabernes regnskaber vidner om. Også småbrugerne tilhører fra mit partis synspunkt det arbejdende folk og har som sådant ret til en rimelig løn for deres arbejde. Eftersom mit parti, som er et socialistisk parti, selvfølgelig ikke kan lide af samme paniske angst for statsindgreb og planøkonomi, som f. eks. retsforbundet, nærer vi ingen betænkelighed ved at støtte et lovforslag som det foreliggende.

(Kort bemærkning).

Jens Chr. Christensen: Jeg har blot en kort bemærkning til det ærede medlem hr. Aage Fogh, der sagde, at hvis vi letter skatterne, letter vi mere for den store landmand end for den lille. Jeg vil gerne spørge det ærede medlem: er det samme ikke tilfældet, når vi gennemfører et lovforslag som det foreliggende? En mand med 20 køer får vel større indtjening end en mand med 4 køer? Gælder det ikke også, når vi taler om kornordningen? Den store landbruger får mere ud af kornordningen end den lille landmand. Sådan vil det altid være. Derfor harmonerer det ærede medlems udtalelser om skatter ikke godt med det foreliggende lovforslag.

Dernæst vil jeg lige sige til det ærede medlem hr. Niels Andersen, at det er meget let at tage standpunkt, når det ingenting koster. Det ærede medlem ved jo, at med den tilslutning, som er givet fra anden side, kan lovforslaget gennemføres, og det er vel ud fra den betragtning, retsforbundet undlader at stemme.

Landbrugsministeren (Skytte): Jeg skal bare knytte et par bemærkninger til 2, eller skal vi sige 3 spørgsmål.